

Wpływ czynników środowiskowych na rozwój nieswoistych chorób zapalnych jelit u dzieci

Katarzyna Akutko, Anna Kofla- Dłubacz, Elżbieta Krzesiek, Andrzej Stawarski
II Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii i Żywienia, UMW

Częstość występowania nieswoistych chorób zapalnych jelit (NChZJ) u dzieci wzrasta. Istotny wpływ na wzrost zachorowalności na NChZJ wydają się mieć czynniki środowiskowe związane z industrializacją, urbanizacją i tzw. „zachodnim stylem życia”- rodzajem spożywanego pokarmu, narażeniem na zanieczyszczenia powietrza, zmianami mikrobiomu jelitowego wskutek przyjmowania antybiotyków i/lub probiotyków, higieną snu czy ekspozycją na czynniki infekcyjne.

Cel pracy: ocena wpływu wybranych środowiskowych czynników ryzyka i czynników protekcyjnych na rozwój NChZJ u dziec i młodzieży.

Materiał i Metody: Przeprowadzono badanie ankietowe wśród 103 dzieci z NChZJ (50 dzieci z chorobą Leśniowskiego- Crohna i 53 dzieci z wrzodziejącym zapaleniem jelita grubego) i 46 dzieci z nieorganicznymi chorobami przewodu pokarmowego.

Zidentyfikowane czynniki protekcyjne rozwoju nieswoistych chorób zapalnych jelit u dzieci.

Badane zmienne	grupa badana n= 103; grupa kontrolna n=46					
	OR [CI 95%] dla NChZJ	p	OR [CI 95%] dla ChLC	p	OR [CI 95%] dla WZJG	p
Karmienie piersią > 6 m.ż.	0.50 [0.23- 1.09]	0.04	0.41 [0.17- 0.99]	0.02	0.62 [0.25- 1.52]	0.13
Stosowanie probiotyków	0.25 [0.11- 0.56]	0.0004	0.26 [0.10- 0.63]	0.002	0.24 [0.098- 0.56]	0.0009
Suplementacja witaminy D3	0.23 [0.10- 0.51]	0.0001	0.079 [0.03 , 0.22]	0.000001	0.17 [0.07- 0.41]	0.00004
Przebyta infekcja żołądkowo-jelitowa	0.27 [0.12-0.59]	0.0005	0.45 [0.19- 1.05]	0.03	0.16 [0.06- 0.39]	0.00003

Wykazano, że czynnikami protekcyjnymi dla rozwoju NChZJ były: czas karmienia piersią > 6 miesięcy (OR: 0.50, 95%CI 0.23- 1.09), stosowanie probiotyków (OR: 0.25, 95%CI 0.11- 0.56) suplementacja witaminy D3 (OR: 0.23; 95%CI 0.10- 0.51), ale też przebycie infekcji żołądkowo-jelitowej (OR: 0.27; 95%CI 0.12-0.59). Szansa rozwoju NChZJ była ponad 7-krotnie wyższa u dzieci, u których krewni I/II stopnia chorują na NChZJ (OR: 7.07, 95%CI 0.90- 55.55). Ponadto istotnymi czynnikami ryzyka dla rozwoju NChZJ były: narażenie na dym papierosowy (OR: 2.77, 95% CI 1.17- 6.56), posiadanie zwierząt domowych (OR: 2.63, 95%CI 1.16- 5.94) i dzielenie łóżka podczas snu nocnego z opiekunami w okresie noworodkowym (OR: 2.06, 95%CI 1.00- 4.23). Występowanie NChZJ było również związane ze spożywanie słodczy i słodzonych napoi więcej niż 3 razy w tygodniu. Czynniki zwiększającymi ryzyko rozwoju ChLC, (OR: 2.34, 95%CI 1.00- 5.47); ale nie WZJG (OR: 0,35, 95%CI 0,15- 0,81). było przebycie zabiegu operacyjnego

www.ptghizd.pl

Zidentyfikowane czynniki ryzyka rozwoju nieswoistych chorób zapalnych jelit u dzieci.

Badane zmienne	grupa badana n= 103; grupa kontrolna n=46					
	OR [CI 95%] dla NChZJ	p	OR [CI 95%] dla ChLC	p	OR [CI 95%] dla WZJG	p
Rodzinne występowanie NChZJ	7.07 [0.90- 55.55]	0.03	1.87 [0.16- 21.34]	0.3	1.09 [0.07- 18.12]	0.47
Przebyty zabieg operacyjny	1.35 [0.63- 2.88]	0.2	2.34 [1.00- 5.47]	0.02	0.35 [0.15- 0.81]	0.007
Narażenie na dym papierosowy	2.77 [1.17- 6.56]	0.01	2.29 [0.87- 6.02]	0.04	3.30 [1.29 , 8.46]	0.006
Dzielenie łóżka podczas snu nocnego z opiekunami w okresie noworodkowym	2.06 [1.00- 4.23]	0.02	2.54 [1.08- 5.96]	0.016	1.7 [0.75- 3.86]	0.1
Posiadanie zwierzęcia domowego	2.63 [1.16- 5.94]	0.01	2.97 [1.08- 8.15]	0.017	2.36 [0.92- 6.09]	0.04
Spożywanie słodzonych napoi ≥ 3x/tydzień	4.03 [1.96 , 8.32]	0.00008	3.92 [1.68- 9.15]	0.0008	4.14 [1.78- 9.62]	0.0005
Spożywanie słodczy ≥ 3x/tydzień	2.19 [0.92- 7.31]	0.03	1.67 [0.51- 5.42]	0.19	3.69 [1.23- 11.06]	0.001

Wnioski:

- na rozwój NChZJ mogą mieć wpływ różne czynniki środowiskowe (modyfikowalne i niemodyfikowalne)
- lekarze powinni mieć świadomość narastającej zachorowalności na NChZJ wśród dzieci oraz znać czynniki środowiskowe, które mogą zwiększać lub zmniejszać ryzyko rozwoju NChZJ w populacji pediatrycznej
- istnieje ciągła potrzeba prowadzenia badań, celem identyfikacji czynników, których eliminacja mogłaby istotnie zmniejszyć ryzyko zachorowania na NChZJ